

KOPSOĻĪ

JANVĀRIS 2025 #1 (1172)

WWW.LNS.LV

105

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAI - 105!

Šis gads Latvijas Nedzirdīgo savienībai ir īpašs, jo svinam 105. jubileju! Par savienības dibināšanas gadu tiek uzskatīts 1920. gada 19. maijs, kad Rīgā tika reģistrēta pirmā nedzirdīgo cilvēku pārstāvošā organizācija Latvijā – Rīgas Kurlmēmo biedrība. Kopš tā laika LNS ir bijusi nedzirdīgo cilvēku kopienas balss un atbalsts visā Latvijā un starptautiskā līmenī.

LNS 105. jubilejas gads iezīmēsies ar nozīmīgiem notikumiem un pārmaiņām. Šogad reģionālajās biedrībās norisināsies grupu kopsapulces, kurās tiks ievēlēti grupu vadītāji, bet katrā reģionālās biedrības konferencē tiks ievēlēta jauna valde. Turklāt šis ir gads, kad augustā ievēlēsīm LNS prezidentu un valdi turpmākajiem četriem gadiem.

Par šiem notikumiem regulāri informēsīm jūs – mūsu "Kopsolī" lasītājus un LNS video ziņu skatītājus. Sekosim līdzī svarīgākajiem notikumiem, veidosim intervijas ar ievērojamām personībām – LNS biedriem, kuri ir veidojuši un turpina veidot mūsu organizāciju.

Sirsnīgi sveicam visus LNS biedrus un atbalstītājus jubilejas gadā! Lai šis gads nes daudz jaunu iespēju, kopīgu prieku un iedvesmu! Sekojiet līdzī mūsu jaunumiem, un svinēsīm kopā!

2024. GADS - IEGULDĪJUMS LATVIEŠU ZĪMJU VALODAS ATTĪSTĪBĀ

2024. gads ir bijis īpaši ražīgs latviešu zīmju valodas attīstībā: projekta laikā tapušas trīs tematiskās zīmju valodas vārdnīcas ("Ceļu satiksme", "Matemātika un ģeometrija", "Informācijas tehnoloģijas") un sagatavotas 11 latviešu tautas pasakas zīmju valodā ar Agijas Stakas ilustrācijām.

Turpinājums 8. lp.

ŠAJĀ NUMURĀ LASIET

— AKTUALITĀTES

— NOTIKUMI 2024

— LNS KORIS

— PIEREDZE

— SADARBĪBA

— ZĪMJU VALODA

— SPORTS

— LNS GODA BIEDRI

— JUBILĀRI

ZIEMASSVĒTKU KONCERTS BAZNĪCĀ

Kora "BALSIS" Ziemassvētku koncerti, kas kļuvuši par skaistu tradīciju, šoreiz ieguva jaunu un īpašu noskaņu, jo tajos piedalījās arī LNS koris. Šī sadarbība radīja iespēju koncertus Rīgas Anglikāņu Sv. Pestītāja baznīcā baudīt arī latviešu zīmju valodā.

Turpinājums 5. lp.

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBĀ

JAUNĀ KĀRTĪBA LNS REĢIONĀLAJĀS BIEDRĪBĀS

No 2025. gada 1. janvāra ir notikušas būtiskas izmaiņas Latvijas Nedzirdīgo savienības reģionālo biedrību struktūrā. Ir izveidotas divas jaunas reģionālās biedrības: Latgales reģionālā biedrība un Vidzemes reģionālā biedrība.

Latgales reģionālā biedrība apvieno līdzšinējās Rēzeknes un Daugavpils reģionālās biedrības, kas turpmāk darbosies kā grupas. Sākotnēji biedrības vadību līdz kārtējai kopsapulcei īstenos abu apvienoto biedrību līdzšinējās valdes. Latgales reģionālās biedrības priekšsēdētāja ir Elvīra Čaika, un tajā ietilpst piecas grupas: SIA "LNS Dane" grupa, Daugavpils teritoriālā grupa, Līvānu biedru grupa, Preiļu teritoriālā grupa un Rēzeknes RB teritoriālā grupa. **Latgales reģionālās biedrības konference notiks 22. martā.**

Savukārt Vidzemes reģionālā biedrība ir veidota, apvienojot Valmieras un Smiltenes reģionālās biedrības, kas arī kļuvušas par grupām. Jaunās biedrības vadību līdz kopsapulcei nodrošina abu grupu līdzšinējās valdes, bet priekšsēdētājas amatu ieņem Anita Ceple. Reģionālajā biedrībā ir trīs grupas: Valmieras, Smiltenes un Alūksnes. **Vidzemes reģionālās biedrības konference notiks 12. aprīlī.**

Jau no 2024. gada 1. janvāra Kurzemes reģionālā biedrība apvieno bijušās Liepājas, Ventspils un Kuldīgas biedrības, kas tagad darbojas kā grupas Kurzemes reģionālās biedrības sastāvā. Biedrības vadītāja ir Ilze Jaunzeme. **Kurzemes reģionālās biedrības konference notiks 29. martā.**

Rīgas reģionālajā biedrībā šobrīd darbojas 15 grupas, un biedrības vadītāja ir Anda Tīdemane. **Rīgas reģionālās biedrības konference notiks 17. maijā.**

Līdz ar to šobrīd LNS sastāvā ir četras reģionālās biedrības: **Rīgas, Latgales, Vidzemes un Kurzemes.**

LNS VALDES LĒMUMI

2024. gada 20. decembra LNS valdes sēde

Kristīne Krista Skudra sniedza atskaiti par LNS pārstāvju dalību 3. Eiropas Nedzirdīgo sieviešu forumā, kas norisinājās Brno, Čehijā. Viņa informēja par foruma norisi un iegūtajām atziņām, kas varētu tikt izmantotas LNS darbībā.

LNS valde izskatīja un apstiprināja nolikumu par ikgadējām LNS gada nominācijām, kas tiek piešķirtas biedriem, darbiniekiem un sadarbības partneriem par izciliem sasniegumiem. Nolikumā precizētas nomināciju kategorijas, kandidātu izvirzīšana un balsošanas kārtība.

LNS valde izskatīja jautājumu par Ziemassvētku naudas balvām LNS kapitālsabiedrību valdes locekļiem. Balvas tika piešķirtas, ņemot vērā darbinieku ieguldījumu LNS mērķu sasniegšanā un gada darbības rezultātus. Kapitālsabiedrību saimnieciskā darbība 2024. gadā tiks vērtēta gada pārskatu izskatīšanas laikā.

2025. gada 10. janvāra LNS valdes sēde

Delegātu skaits LNS 21. kongresā

LNS valde apstiprināja delegātu skaitu, kas izvirzāms no katras reģionālās biedrības, LNS 21. kongresam, pamatojoties uz 2025. gada 1. janvāra biedru uzskaites datiem un pārstāvniecības normu (viens delegāts no 30 biedriem):

- **Rīgas reģionālā biedrība** – 33 delegāti;
- **Kurzemes reģionālā biedrība** – 6 delegāti;
- **Latgales reģionālā biedrība** – 6 delegāti;
- **Vidzemes reģionālā biedrība** – 5 delegāti.

Delegātu izvirzīšana notiks reģionālo biedrību kopsapulcēs vai konferencēs, kas tiks organizētas līdz 2025. gada aprīļa beigām.

SIA "LNS DANE" darbības stabilizēšana

LNS valde pieņēma vairākus svarīgus lēmumus, lai palīdzētu stabilizēt uzņēmuma SIA "LNS DANE" finansiālo situāciju. Iepriekš pieņemtais lēmums,

ar kuru tika uzdots noslēgt līgumu ar zvērinātu revidentu 2024. gada pārskata revīzijai, tika atcelts, lai samazinātu uzņēmuma izdevumus un mazinātu finansiālo slogu. Nomas maksa par ēku Klusajā ielā 4, Daugavpilī, tika samazināta, lai uzņēmums varētu vieglāk risināt savas finanšu problēmas un nodrošināt darbības nepārtrauktību.

Uzņēmuma valdei tika uzdots veikt konkrētus pasākumus, lai uzlabotu darbības efektivitāti un stabilizētu finansiālo stāvokli. Turpmāk jauni līgumi un pasūtījumi būs jāsaskaņo ar LNS valdi, lai nodrošinātu pārdomātu saimniecisko darbību. Papildus tam uzņēmuma finansiālais stāvoklis tiks regulāri uzraudzīts, pieprasot un izvērtējot detalizētus pārskatus. *

Teksts: projekta vadītāja Aivija Kokare

UZSĀKTA PROJEKTA "AR ZĪMJU VALODU UZ IEKĻAUSANOS" ĪSTENOŠANA

(projekta identifikācijas Nr. 4.3.4.2/1/24/A/018)

Finanšu
Eiropas Savienība

2027
Nacionālā
statistikas institūta galma

Projekta mērķis ir īstenot atbalsta pasākumus personām ar dzirdes traucējumiem, lai mazinātu diskriminācijas riskus un veicinātu vienlīdzīgas iespējas, tādējādi sekmējot nedzirdīgu personu iekļaušanos sabiedrībā.

Projektā paredzētie pasākumi ietver reģionālos seminārus, nometni-darbnīcu un kultūras pasākumu. Šie pasākumi nodrošinās visaptverošu un daudzpusīgu pieeju mērķa grupas informēšanai zīmju valodā, kā arī prasmju un motivācijas uzlabošanai. Projekta īstenošana nodrošinās personām ar dzirdes traucējumiem zināšanas par savām tiesībām un diskriminācijas novēršanu. Tiks paplašinātas viņu prasmes, lai aktīvi un efektīvi iekļautos sabiedrībā. Tas veicinās ne tikai šo personu sociālo iekļaušanos, stiprinot piederību sabiedrībai, bet arī personīgo attīstību un pašrealizāciju.

Projekta kopējās izmaksas plānotas 40 884,00 eiro apmērā, no kurām 34 751,40 eiro veidos Eiropas Sociālā fonda (ESF+) finansējums, bet 6 132,60 eiro – valsts budžeta līdzfinansējums. Projektu plānots īstenot septiņus mēnešus: no 2025. gada janvāra līdz 2025. gada jūlijam. *

2024. GADA LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS NOZĪMĪGĀKIE NOTIKUMI

JANVĀRĪ

- 1. janvārī tika izveidota LNS Kurzemes reģionālā biedrība, apvienojot Liepājas un Ventspils reģionālās biedrības, kas kļuva par grupām.
- Surdocentrā sāka strādāt zīmju valodas tulce Dace Piterniece, lai apkalpotu vārdzirdīgos un nedzirdīgos klientus.
- 20. janvārī notika LNS apbalvošanas pasākums "LNS Gada balva 2023".
- 25. janvārī LNS viceprezidenti Brigita Lazda un Ivars Kalniņš piedalījās Satiksmes ministrijas Mobilitātes vienlīdzības un piekļūstamības konsultatīvās padomes diskusijā par transporta pakalpojumu piekļūstamību.
- Tika piešķirts finansējums tematiskajām vārdnīcām un bērnu pasakām zīmju valodā.

FEBRUĀRĪ

- 9. februārī LNS vadība tikās ar invalīdu un viņu draugu organizācijas "Apeirons" pārstāvjiem, lai apspriestu turpmāko sadarbību un kopīgos projektus.
- 10. februārī pirmo reizi vārdzirdīga izpildītāja – Anda Tīdemane – atveidoja ikgadējo dziesmu konkursu "Supernova" zīmju valodā. Konkursa dziesmas izpildīja arī zīmju valodas tulces Elza Veismane un Laura Zeltiņa.
- 27. februārī LNS prezidents un viceprezidente Brigita Lazda piedalījās Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas atvērto durvju dienas diskusijā par vides un pakalpojumu pieejamību cilvēkiem ar kustību, redzes, dzirdes un garīga rakstura traucējumiem.

MARTĀ

- 1. martā SIA "LNS Surdotehniskās palīdzības centrs" nosvinēja 30 gadu jubileju.
- No 10. līdz 18. martam LNS jaunieši piedalījās "Erasmus+" apmaiņas pieredzes projektā "Zaļais ceļš ir mans ceļš" Polijā.
- 16. martā notika piektā atkārtotā LNS Jauniešu centra konference, kurā vienbalsīgi ievēlēja jaunu valdi un vadītāju Emīliju Balodi.
- 26. martā notika LNS reģionālo biedrību vadītāju apmācība.

APRĪLĪ

- 1. aprīlī sāka darboties LNS Kopesnas centrs, kas agrāk bija dēvēts par dienas centru "Rītausma".
- 25. aprīlī Ukrainas Nedzirdīgo asociācijas prezidente Irina Čepčīna, viņas kolēģe Natālija Adamuka un ukraiņu zīmju valodas tulks apmeklēja LNS un tikās ar LNS vadību.
- Tiek pabeigta Aktīvo iedzīvotāju fonda finansētā projekta "Demokrātijas kultūras laboratorija" īstenošana.
- Kanāla 360TV raidījumā "Vakariņš ar savējiem" piedalījās Inese Immure ar zīmju valodas tulci Diānu Jostu.
- "Rīga TechGirls" atkal piedāvāja mācību programmu "Iepazīsti tehnoloģijas" ar tulkojumu zīmju valodā.

MAIJĀ

- 2. maijā LNS viceprezidenti Ivars Kalniņš un Brigita Lazda tikās ar Latvijas Okupācijas muzeja vadību, lai apspriestu piekļūstamības nodrošināšanu muzeja apmeklētājiem ar dzirdes traucējumiem.
- 8. maijā apritēja 20 gadi, kopš LNS ir Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) dalībniece.
- 8. maijā LNS viceprezidenti un biedrības "Sadzirdi.lv" pārstāvji tikās ar tā brīža kultūras ministri Agnesi Loginu, lai apspriestu Latvijas teātru piekļūstamību nedzirdīgiem un vārdzirdīgiem cilvēkiem.
- 10. maijā LNS vadība tikās ar Labklājības ministrijas parlamentāro sekretāru Reini Uzulnieku, lai pārrunātu valsts deleģēto uzdevumu nodrošināšanu un veicamos pasākumus cilvēku ar dzirdes zudumu dzīves kvalitātes uzlabošanai.
- 14. maijā dažādības mēneša ietvaros Sabiedrības integrācijas fonda darbinieki piedalījās zīmju valodas darbnīcā, kuru vadīja LNS viceprezidenti.
- 24. maijā darba iespēju festivālā "Visiem!" LNS sadarbībā ar nodibinājumu "Apeirons" piedalījās zīmju valodas darbnīcā, kurā Anda Tīdemane un Agita Intsone popularizēja latviešu zīmju valodu.
- 21. maijā Baltijas Bērnu fonda un Pestīšanas armijas pārstāvji viesojās LNS, "LNS Rehabilitācijas centra"

zīmju valodas apmācības nodaļā un LNS Kopesnas centrā.

- No 23. līdz 25. maijam LNS viceprezidents Ivars Kalniņš, pārstāvot Latviju, piedalījās Eiropas Nedzirdīgo savienības organizētajā seminārā un Ģenerālajā asamblejā Briselē, Beļģijā.

JŪNIJĀ

- No 10. līdz 16. jūnijam LNS Jauniešu centra vadītāja Emīlija Balode, pārstāvot jauniešu centru, piedalījās Eiropas Jauniešu organizācijas apmācībā un Ģenerālajā asamblejā Oslo, Norvēģijā.
- 11. jūnijā LNS prezidents un viceprezidente Brigita Lazda piedalījās Aktīvo iedzīvotāju fonda projektu īstenotāju un draugu salidojumā Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā.
- No 14. līdz 15. jūnijam LNS valde devās darba izbraukumā uz Daugavpili un apmeklēja SIA "LNS DANE" šūšanas ražotni un LNS Daugavpils reģionālo biedrību.
- 20. jūnijā Kultūras namā "Rītausma" notika izrādes "Kas notiek krogā, paliek krogā" pirmizrāde, kuru uzveda LNS jauniešu deju kolektīvs "Rītausma" un LNS amatierteātris.

JŪLIJĀ

- 4. jūlijā notika LNS darba kolektīva atvadu pasākums par godu ilggadējai darbiniecei un LNS Goda biedrei Dzintrai Intsonei, kura devās pelnītā atpūtā.
- 6. jūlijā Cēsis ikgadējā (desmitajā) sarunu festivālā "LAMPA" bija daudzi pasākumi ar tulkojumu zīmju valodā un titriem – gan klātienē, gan attālināti. Festivāla ietvaros Rīgas Skolēnu dome sadarbībā ar LNS organizēja darbnīcu "Zīmju valodas meistarklase", kurā Anda Tīdemane un Lilita Gedroviča mācīja latviešu zīmju valodas alfabētu un frāzes.
- 16. jūlijā LNS prezidents Edgars Vorsklovs sniedza interviju TV3 raidījumiem par lietotnes "112 Latvija" izmantošanu.

AUGUSTĀ

- 1. augustā LNS avīzei "Kopsolī" apritēja 70 gadi.

- No 12. līdz 18. augustam LNS Jauniešu centra pārstāvis Huberts Bērziņš ar diviem junioriem – Aleksu Rutinu un Edvardu Nebiju – piedalījās Eiropas Nedzirdīgo jauniešu savienības bērnu nometnē “Nedzirdīgie pētnieki – zaļākai pasaulei” Vācijā, Maserbergā.
- 15. augustā notika Baltijas Nedzirdīgo organizāciju vadītāju tikšanās Rīgā.
- 24. augustā LNS Smiltenes reģionālā biedrība organizēja svinības, atzīmējot savu 75 gadu jubileju.
- 24. augustā Latvijas Nacionālais teātris piedāvāja izrādes ar titriem latviešu valodā mobilajā lietotnē.
- 31. augustā un 1. septembrī festivāla “Homo Novus” ietvaros tīru mākslinieces Amanda Kūgana un Lianna Kviglija ar LNS biedriem piedalījās izrādē “Oda priekam”.

SEPTEMBRĪ

- 2. septembrī LTV7 raidījums “Rīta Panorāma” kļuva pieejams ar tulkojumu zīmju valodā.
- 10. septembrī LNS viceprezidents Ivars Kalniņš tikās ar Latvijas Kara muzeja Sabiedrības izglītības un komunikācijas departamenta vadītāju Mārtiņu Mitenbergu, lai apspriestu piekļūstamību muzeja apmeklētājiem ar dzirdes traucējumiem.
- 11. septembrī “Microsoft Teams” platformā LNS pārstāvji tikās ar Pasaules Veselības organizācijas Eiropas reģiona pārstāvjiem, lai iepazīstinātu ar LNS paveikto valsts deleģēto uzdevumu izpildē.
- 19. septembrī LNS vadība tikās ar Rīgas domes Ārējās komunikācijas nodaļas projektu koordinatori Antru Gabri, lai pārrunātu Rīgas domes organizēto pasākumu un sniegtās informācijas pieejamību apmeklētājiem ar dzirdes traucējumiem.
- 22. septembrī mūžībā devās ilggadējais Rīgas Raiņa vidusskolas direktors un skolotājs, LNS biedrs Juris Šmits.
- No 23. līdz 29. septembrim tika atzīmēta Nedzirdīgo nedēļa. Tās tēma bija “Atbalsti tiesības uz zīmju valodu”.
- 25. septembrī notika svinīgs jubilejas pasākums: izdevumam “Kopsolī” – 70, LNS muzejam – 50, video ziņām – 15.
- Pasaules Nedzirdīgo dienā Latvijas Republikas Ministru prezidente Evika Siliņa publicēja video sveicienu, bet Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs nosūtīja apsveikumu.
- 27. septembrī norisinājās tikšanās

un diskusijas ar Tiesībsargu un Labklājības ministrijas pārstāvjiem, lai kopīgi apspriestu būtiskus jautājumus par informācijas pieejamību zīmju valodā un valsts pakalpojumu pieejamību nedzirdīgajiem.

- 28. septembrī tika atzīmēti Nedzirdīgo kultūras svētki un notika LNS biedres Madaras Liepiņas fotoizstāde.
- Latvijas Televīzijas zīmju valodas tulku saimei pievienojās tulce Katrīna Ancāne.

OKTOBRĪ

- 5. un 6. oktobrī LNS amatiermākslinieki jau otro gadu pēc kārtas uzstājās Lietuvā.
- 24. oktobrī LNS vadība tikās ar Jauniešu kora “BALSIS” māksliniecisko vadītāju, diriģentu Intu Teterovski un kora menedžeri Emīliju Rūtu Ozoliņu, lai veicinātu nedzirdīgo kora izaugsmi un dalību koncertos.
- 29. oktobrī LNS pārstāvji piedalījās Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja rīkotajā seminārā “Nedzirdība-neredzība un ķermeniski-taktiāla komunikācija”.

NOVEMBRĪ

- 6. novembrī LNS un “BITE Latvija” vienojās par korporatīvā klienta līguma noslēgšanu. Līgums paredz LNS biedriem iespēju pieslēgt tarifu plānu “Business Bezlimits Plus” par īpaši izdevīgu cenu.
- 9. novembrī LNS Jauniešu centra pārstāvji piedalījās Baltijas Nedzirdīgo jauniešu festivālā Kauņā, Lietuvā.
- 13. novembrī LNS un LNS Rīgas reģionālās biedrības Latgales grupas vadītāja Māra Lasmane apciemoja visvecāko LNS Goda biedri Veroniku Cvetkovu, lai sveiktu viņu 95 gadu jubilejā.
- No 14. līdz 17. novembrim LNS pārstāvji piedalījās Ļubļanā, Slovēnijā, kur norisinājās starptautiska zīmju valodas konference.
- 19. novembrī LNS viceprezidenti Ivars Kalniņš un Brigita Lazda piedalījās “Apeirona” organizētajā sanāksmē ar Nacionālo veselības dienestu par e-veselības tīmekļvietnes prototipu.
- No 21. līdz 24. novembrim Brno, Čehijā, notika trešais Eiropas Nedzirdīgo sieviešu forums, kurā piedalījās LNS valdes locekle Krista Kristīne Skudra un LNS Kurzemes reģionālās biedrības vadītāja Ilze

Jaunzeme.

- 23. novembrī LNS Rēzeknes reģionālā biedrība atzīmēja 75 gadu jubileju.
- 25. novembrī LNS vadība apciemoja un apsveica LNS Goda biedri, jūrmalnieci Guļiko Kandelaki 85 gadu jubilejā.
- 30. novembrī Polijas galvaspilsētā Varšavā norisinājās starptautiskais nedzirdīgo skaistumkonkurss “Miss + Mister Deaf Universe 2024”, kurā piedalījās Madara Indriksone un Intis Zvirbulis.
- No 30. novembra līdz 1. decembrim LNS vadība organizēja LNS domes sēdi un LNS līderu nometni “Mana loma un vērtības LNS kopienā” Lilastē.
- Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars” tika ieviesta indukcijas cilpas sistēma, tādējādi koncertzālei kļūstot pieejamākai cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem.

DECEMBRĪ

- 4. decembrī LNS prezidents piedalījās Tiesībsarga organizētajā konferencē “Cilvēks un vērtība”.
- 7. decembrī LNS Informācijas nodaļa organizēja semināru, kuru vadīja pieredzējušais Arūnas Bažinskas no Lietuvas.
- 7. decembrī LNS muzeja brīvprātīgā darbiniece Līga Kotova ar nedzirdīgiem igauņu kolēģiem devās uz Lietuvas galvaspilsētu Viļņu, lai iepazītos ar Lietuvas nedzirdīgo un vārdzirdīgo izglītības centra muzeju un Lietuvas Nedzirdīgo biedrības muzeju.
- 17. decembrī LNS vadība un LNS Jauniešu centra vadītāja Emīlija Balode tikās ar Rīgas jauniešu centra “Kaņieris” un Rīgas domes Jaunatnes nodaļas pārstāvjiem, lai pārrunātu nedzirdīgo un vārdzirdīgo jauniešu iekļaušanu projektā “Digitālā darba ar jaunatni attīstība pašvaldībās”.
- 18. decembrī LNS un Centrālā finanšu un līgumu aģentūra parakstīja līgumu par projekta “Ar zīmju valodu uz iekļaušanos” īstenošanu.
- 20. decembrī jaunajā sapulču telpā Elvīras ielā, Rīgā, notika pēdējā LNS valdes sēde 2024. gadā.
- 22., 23. un 25. decembrī LNS koris ar Jauniešu kori “BALSIS” uzstājās Ziemassvētku koncertos Rīgas Anglikāņu baznīcā.
- Tika izveidotas 11 bērnu pasakas latviešu zīmju valodā ar ilustrācijām. •

ZIEMASSVĒTKU KONCERTS BAZNĪCĀ

Jau 28. gadu Jauniešu koris "BALSIS" priecēja klausītājus tradicionālajos Ziemassvētku koncertos. Taču šoreiz – pirmo reizi kopā ar LNS kori. Koncerti notika Rīgas Anglikāņu Sv. Pestītāja baznīcā 22., 23. un 25. decembrī. Tika izdziedāti J. Brāmsa, P. Bukēna un citu ievērojamu autoru skaņdarbi, tai skaitā adventes un Ziemassvētku laika dziesmas. LNS koris un "BALSIS" kopā nodziedāja "Eņģeļus mēs dzirdējam" un "Klusa nakts, svēta nakts", kuru izpildījumā "BALSIS" koristi pievienojās arī zīmju valodā.

Jauniešu koris "BALSIS" ir viens no Latvijas zināmākajiem korim, ko vada mākslinieciskais vadītājs un virsdiriģents Ints Teterovskis. LNS un korim "BALSIS" ir izveidojusies laba sadarbība vairāku gadu garumā. Kora pārstāvji regulāri ir devuši nedzirdīgajiem iespēju baudīt viņu koncertus ar dziesmu tulkojumu zīmju valodā.

Dalībnieku atlases un sagatavošanās process

Sludinājums par pieteikšanos LNS korim tika publicēts gan LNS tīmekļvietnē, gan dažādās nedzirdīgo grupās "Facebook". Kora mēģinājumi notika pirmdienās LNS Kopienas centra zālē, kur dalībnieki cītīgi trenējās, lai sagatavotos priekšnesumiem. Kora sastāvā bija Ieva Vankina, Inguna Krama, Jolanta Znotiņa, Anda Tīdemane, Ivars Kalniņš, Maiga Elbrote, Juris Elbrots, Ilze Sala, Alma Stroža, Lilita Gedroviča, Māra Lasmane, Intis Zvirbulis, Rimma Šmite, Dace Bozdžane, Liene Kleina-Brūvere, Dace Vingre un Brigita Lazda, kura vienlaikus bija arī kora diriģente. Kora dalībniekiem un publikai tulkojumu nodrošināja Elza Veismane un Brigita Lazda.

LNS viceprezidents Ivars Kalniņš par sadarbību ar kori "BALSIS" un koncerta norisi

Mūsu sadarbība ar Jauniešu kori "BALSIS" un diriģentu Intu Teterovski ir notikusi jau vairākus gadus. Šis koris aktīvi cenšas nodrošināt cilvēkiem

ar dzirdes traucējumiem pieejamību kormūzikai, piedāvājot koncertus ar zīmju valodas tulkojumu. Līdz šim mūsu cilvēki bija tikai skatītāji, bet pēc izrādes "Oda priekam" festivālā "Homo Novus", kur nedzirdīgie uzstājās, radās ideja par LNS kora dalību Ziemassvētku koncertos.

Diriģents Ints Teterovskis un projekta vadītāja Emīlija Rūta Ozoliņa pēc izrādes vērsās pie LNS vadības ar priekšlikumu par sadarbību, kuru mēs atbalstījām. Tika uzsākta LNS kora veidošana un par tā diriģenti kļuva Brigita Lazda. Sākām ar divām dziesmām, kas bija kora "BALSIS" repertuārā, pielāgojot tās zīmju valodai. Pateicoties koristu pacietībai un vēlmei strādāt, koris ātri sagatavojās koncertiem.

Nākotnes plānos ietilpst uzstāšanās ar Renāra Kaupera dziesmu "Mana dziesma" Latvijas kormūzikas gada balvas ceremonijā Kokaru zālē. Kora sastāvs tagad ir audzis līdz 22 dalībniekiem, un es ceru, ka turpmāk būs arvien vairāk iespēju uzstāties.

LNS viceprezidente Brigita Lazda par diriģentes lomu un dziesmas vienojošo spēku

Uzstāties kopā ar kori "BALSIS" Ziemassvētku koncertos bija un ir liels gods. Tas bija savijņojoši un iedvesmojoši, bet vienlaikus arī atbildīgi, jo visa koristu uzmanība bija vērsta uz mani. Diriģenta kļūda varēja ietekmēt visu sniegumu, tāpēc vēlējos nodrošināt pārlicību un precizitāti. Esmu lepna par mūsu nedzirdīgajiem

koristiem – viņu degsmi, prieku un vēlmi dziedāt zīmju valodā. Ar katru uzstāšanos viņiem kormūzika kļūst arvien tuvāka un mīļāka.

Vadīt kori ir ne tikai atbildīgi, bet arī iedvesmojoši, jo koristu vēlme dziedāt sniedz milzīgu gandarījumu. LNS koris pierāda, ka mūzika nav tikai skaņa – tās ir arī sajūtas, emocijas un sirdsvaloda. Es novēlu, lai katra korista dziedājums zīmju valodā sniedz prieku un aizkustina gan dalībniekus, gan skatītājus. Turpiniet radīt mākslu, kas vieno cilvēkus un atgādina, ka mūzika spēj sasniegt ikvienu neatkarīgi no viņa pasaules uztveres! Šis koris ir pierādījums tam, ka mūzika var pārvarēt robežas un radīt neaizmirstamus mirkļus.

Jauniešu korim "BALSIS" novēlu saglabāt savu neatkarīgumu un aizrautību. Lai katrs jauns izaicinājums sniedz iedvesmu un palīdz sasniegt arvien jaunus mākslinieciskos mērķus! Un lai mūsu sadarbība turpinās – mūzika vieno mūs visus!

Visbeidzot, sev novēlu spēku un radošumu, lai rastu jaunas idejas un mieru jebkurā situācijā. Lai šis ceļš turpina dāvēt neaizmirstamus mirkļus un iedvesmu no koristiem un dziesmām, ko atveidosim zīmju valodā!

Kora "BALSIS" virsdiriģents Ints Teterovskis par sadarbību ar LNS kori

Mans sapnis ir piepildījies – "BALSIS" un LNS koris kopā dziedāja zīmju valodā pēdējo "Klusa nakts, svēta nakts" pantu, radot skaistu muzikālu noslēgumu. Projektā "Homo Novus" redzējam, kā LNS koris demonstrē savus talantus, un nolēmām turpināt sadarbību. Es ļoti ceru, ka LNS koris būs aktīvs un regulāri piedalīsies dažādos kora koncertos, ne tikai Ziemassvētku pasākumos.

LNS koristu iespāidi par dalību Ziemassvētku koncertos

Ieva Vankina: Par dalību Ziemassvētku koncertā uzzināju no LNS video ziņām, kurās Ivars Kalniņš aicināja nedzirdīgos pievienoties korim, lai uzstātos kopā ar kori "BALSIS". Sākumā zināju maz par šo kori, bet es vienmēr esmu mīļjusi uzstāties ar dziesmām. Pēdējos gados man nebija iespējas to darīt, tāpēc es ar prieku pieņemu šo izaicinājumu.

Dziedāšana korī bija skaista pieredze, īpaši zīmju valodā. Es ceru, ka šādas uzstāšanās turpināsies, un labprāt piedalīšos koncertos visur, kur tiks aicināts nedzirdīgo koris.

Rimma Šmite: Agrāk trīs gadus dziedāju Adventistu draudzes nedzirdīgo korī, bet pēc tam bija ilgs pārtraukums. Kad Elita Skudra ieteica man izmantot iespēju pievienoties LNS korim un uzstāties kopā ar kori "BALSIS", es ar prieku piekritu. Dziedāšana man ļoti patīk, un es noteikti turpināšu piedalīties, kad vien būs iespēja!

Elfa Kesefelde: Man pašai uzmetās zosāda, kad publika 23. decembrī piecēlās kājās un dziedāja līdz "Klusa nakts, svēta nakts". Visus trīs koncerta vakarus jutos tik laimīga, ka devos mājup nevis ar auto, bet gluži vai lidoju ar spārnēm!

Vēlreiz liels paldies "BALSIS" diriģentam I. Teterovskim par neatlaidību kopdziedāšanā un sabiedrības stereotipu laušanu par to, ka nedzirdīgie nav dziedātāji, bet pierāda, ka nedzirdīgiem ir skaistas, dziedošanas rokas!

Klausītāju un skatītāju atsauksmes par Ziemassvētku koncertiem

Andrejs Baumanis: Kad "Facebook" parādījās afiša "Klusā nakts" daktilētā versijā, uzreiz atcerējos savu skolas laiku kurā dziedāju šo mūziku. Nekavējoties nopirku biļeti, lai redzētu LNS kora uzstāšanos baznīcā. Koncerta laikā, kad LNS koris un "BALSIS" dziedāja kopā, mani pārņēma patīkamas emocijas un skaistas bērnišības atmiņas. Koncerts bija brīnišķīgs, un zīmju valodas tulkojums – patiešām lielisks. Paldies par šo pieredzi!

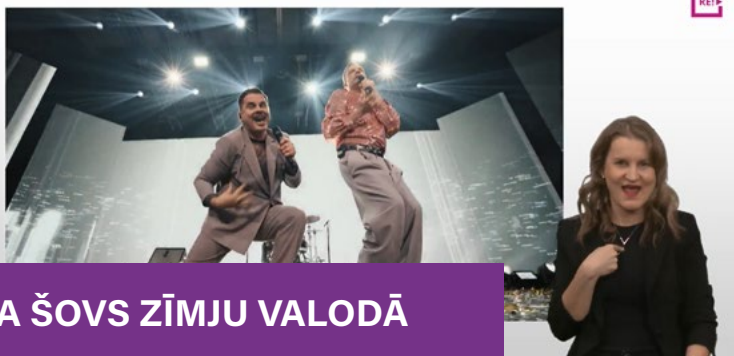
Uldis Ozols: Koris, kas dzied zīmju valodā, bija vienkārši brīnišķīgs un augstā līmenī! Tekstu tulkojums uz ekrāna bija lielisks, bet, manuprāt, būtu vēl labāk, ja tulks atrastos uz skatuves un vienlaikus būtu redzams arī ekrānā. Šķita, ka tulks bija noslēpies tumsā. Liels paldies visiem par skaisto koncertu!

Karoline Siliņa: Šis man bija pirmais Ziemassvētku koncerts, kurā viss repertuārs tika tulkots zīmju valodā un nedzirdīgie bija kora sastāvā. Es biju ļoti priecīga redzēt savu māsiņu

Lieni un viņas bijušo klasesbiedrnieku starp koristi. Tas bija īpašs mirklis! Mūsu ģimenē vienmēr kāds dziedājis korī, bet Lienes nedzirdības dēļ viņai tas līdz šim nebija iespējams. Taču tajā vakarā lomas bija mainījušās, un tas bija neaizmirstami. Tas bija brīnišķīgs un pārdomāts koncerts diriģenta Inta Teterovska vadībā. Es ceru, ka nākotnē būs vairāk iespēju redzēt dzirdīgos un nedzirdīgos vienotā korī.

Valdis Sala: Mēs ar sievu bieži apmeklējām koncertus, piemēram, "Prāta Vētras" un "Jumpravas" uzstāšanās, kā arī vasaras koncertus Saulkrastos. Šoreiz devos nevis sievas dēļ (viņa uzstājās), bet lai redzētu abas sabiedrības daļas integrētā koncertā. Liels pluss bija zīmju valodas tulkojums, kas citos koncertos bieži netiek nodrošināts. Kā vārdzirdīgais es varēju gan dzirdēt mūziku, gan redzēt surdotulkojumu, un tas bija lieliski. Tomēr man blakus sēdošie nedzirdīgie skatītāji nepacietīgi gaidīja uz skatuves savus pārstāvjus, kuri uzstājās tikai koncerta beigās. Es domāju, ka mūsu koris varētu uzstāties abās koncerta daļās. Kopumā koncerts man ļoti patika! •

Teksts: Laura Zeltiņa

labs, lai gan ne izcils. Dažas dziesmas man ļoti patika – tās gan labi skanēja, gan skaisti plūda zīmju valodā.

Filmēšana notika Vecgada dienas rītā – jau plkst. 8.30 bijām Latvijas Televīzijā. Pirmo daļu ierakstījām emocionāli pacīlātā gaisotnē, taču raidījuma otrajā daļā pēkšņi vajadzēja veikt izmaiņas, un filmēšana aizkavējās par vairākām stundām. Kad atgriezāmies filmēšanas studijā, emocionālais pacēlums jau bija mazāks. Neskatoties uz to, rezultāts bija labs.

Kādas atsauksmes no nedzirdīgajiem? Daudzi teica, ka bija forši un patika. Kāda sieviete man pārsūtīja video no "TikTok", kur kāds bija nofilmējis šova fragmentu un uzrakstījis: "Super tulce!" Šim video bija daudz pozitīvu komentāru.

Es ceru, ka man būs vēl citas iespējas piedalīties šādos projektos. Liels paldies manām kolēģēm Elzai Veismanei un Laurai Zeltiņai, ar kurām bija viegli sadarboties. Īpaši vēlos pateikties Brigītai Lazdai par vērtīgiem padomiem un palīdzību – viņa ieteica, kā pareizāk un labāk tulkot. •

VECGADA ŠOVS ZĪMJU VALODĀ

Arī nedzirdīgajiem 31. decembra vakarā bija iespēja pavadīt veco un sagaidīt jauno gadu pie televīzijas ekrāniem. Vecgada šovu "Tiekamies 2025! Vecgada šovs" varēja baudīt zīmju valodā. LNS Rīgas RB vadītājai Andai Tīdemanei dziesmu atveidošana zīmju valodā Latvijas Televīzijā nebija jaunums – viņa to jau bija darījusi dziesmu konkursa "Supernova" tiešraidē. Lūdzām Andai pastāstīt, kā viņai veicās šoreiz.

Anda Tīdemane par dziedāšanu zīmju valodā

Šī man bija jau otrā reize, tādēļ zināju, kā norit filmēšana. Pirmā pieredze bija 2024. gada sākumā konkursā "Supernova". Toreiz biju nedaudz satraukusies, taču ieguvu daudz vērtīgas pieredzes. Kad mani uzrunāja un piedāvāja zīmju valodā izdziedāt Vecgada vakara koncertu, piekritu.

Jau iepriekš saņēmām dziesmu sarakstu, un mēs – trīs tulki – sadalījām dziesmas. Un kādas dziesmas tās bija! Dažas bija vieglas, bet citas, piemēram, repa skaņdarbi, – ļoti sarežģītas. Ātrā runa man radīja grūtības, jo bija sarežģīti tikt līdz. Es centos, cik varēju, – rūpīgi gatavojos mājās, lai mans dziesmu atveidojums būtu sinhrons. Galu galā rezultāts bija

APMĀCĪBAS IEKĻAUJOŠĀKAI UN IZPROTOŠĀKAI VIDEI

Komunikācija ir katras sabiedrības pamats, un spēja saprasties ar ikvienu cilvēku – neatkarīgi no viņa spējām vai vajadzībām – ir nozīmīgs priekšnoteikums iekļaujošas un izprostošas sabiedrības izveidei. Pēdējā gada laikā raksta autorei bija iespēja piedalīties vairākos apmācību projektos un dalīties ar zināšanām par to, kā sekmīgi komunicēt ar cilvēkiem ar dzirdes invaliditāti.

Lektori un organizācijas "Apeirons" pārstāvji kopā ar "Swedbank" AS darbiniekiem pēc lekcijas.

Apmācības "Pakalpojumu sniegšana cilvēkiem ar invaliditāti" tika nodrošinātas 54 grupām, kopā iesaistot vairāk nekā 1 000 dalībnieku. Pārsvārā auditoriju veidoja transporta nozares pārstāvji, kas strādā ar klientiem ikdienā. Lielākie projekti bija apmācības tiesu sistēmas darbiniekiem (240 dalībnieki), AS "Pasažieru vilciens" (290 dalībnieki 15 grupās) un pasažieru pārvadātājam SIA "VTU Valmiera" (127 dalībnieki).

Lekcijas notika vairākās Latvijas pilsētās: Jelgavā, Ogrē, Tukumā, Ventspilī, Talsos, Daugavpilī, Valmierā, Madonā un Alūksnē. Apmācības par cilvēkiem ar dažāda veida invaliditāti nodrošināja četru lektoru komanda. Kopējais lekciju garums katram lektoram bija 81 stunda.

Par vājredzīgiem un neredzīgiem cilvēkiem lekcijas vadīja Rīgas Vājredzīgo un Neredzīgo biedrības "Redzi mani" vadītāja Līga Ķikute. Par cilvēkiem ar kustību traucējumiem izglītoja Raimonds Smagars, savukārt par cilvēkiem ar garīgas attīstības traucējumiem – Daina Podziņa no organizācijas "Apeirons". Raksta autore apmācībās klāstīja par vājdzirdīgiem un nedzirdīgiem cilvēkiem. Pārstāvot Latvijas Nedzirdīgo savienību un pati būdama cilvēks ar dzirdes zudumu, lekcijās bija iespējams dalīties arī ar savu personīgo pieredzi dzirdīgo pasaulē. Tas ļāva auditorijai dziļāk

izprast nedzirdīgu cilvēku ikdienu un izaicinājumus, kas jāpārvar, lai iekļautos sabiedrībā.

Papildus formālajām apmācībām lektori par savu pieredzi stāstīja "Sajūtu pusdienās". Šīs tikšanās notika ar pieciem lieliem darba kolektīviem: "Swedbank" AS, atkritumu apsaimniekotājam SIA "Getliņi EKO", VAS "Valsts nekustamie īpašumi", tiesu sistēmas darbiniekiem un Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru.

Klausītāju atziņas

Dalībnieku komentāri sniedza vērtīgu ieskatu viņu pieredzē un sajūtās pēc lekcijām.

- Liels paldies! Apbrīnojams pozitīvisms staroja no visiem lektoriem. Palīdzēja nedaudz iejusties šo cilvēku ādā. Ieguvu jaunas zināšanas! Atziņa: dzīve var būt baudāma arī tad, ja tev ir invaliditāte.

- Esmu ļoti apmierināts. Šis apmācību kurss lika apdomāt ļoti svarīgas lietas, kas ikdienā nav sastopamas. Palielinājās redzesloks. Esmu ļoti apmierināts. Paldies!

Augsts novērtējums tika saņemts arī no Talsu autotransporta vadības:

- Patiesi! Motivējoši! Izsmeļoši! Interesanti!

Pusdienojot dalībnieki izmēģināja, kā ir neredzēt, nedzirdēt un nespēt ierastā veidā satvert dakšīnu, nazi un glāzi. Tas veicināja dziļu empātiju un labāku izpratni par cilvēku ar invaliditāti ikdienu.

Lekcijās bieži radās jautājumi, kas rosināja diskusijas un palīdzēja kļīdēt stereotipus. Šeit daži piemēri.

Vai nedzirdīgie var vadīt automašīnu? Joprojām daži cilvēki domā, ka nevar. Autobusu šoferiem tika vaicāts, vai nedzirdīgie varētu vadīt autobusu. Atbilde bija noliedzoša, jo esot jādzird, ja autobusam ir kāda tehniska problēma. Tika apšaubīts, vai nedzirdīgais šoferis varētu sazināties ar dzirdīgiem pasažieriem. Lektore paskaidroja, ka tas notiktu līdzīgi kā starp nedzirdīgiem pasažieriem un dzirdīgiem šoferiem. Tikai šajā gadījumā dzirdīgie būtu tie, kas parādītu nedzirdīgajam šoferim zīmīti, līdz kurienei vēlas pirkt biļeti.

Lekcijas laikā izrādījās, ka daļa cilvēku domā, ka Latvijā joprojām pastāv speciāla transportlīdzekļu pazīšanas zīme dzeltens aplis ar trīs melniem punktiem, kas norāda, ka autovadītājs ir nedzirdīgs. Taču šī zīme vairs nepastāv kopš 2016. gada.

Klausītājus ļoti interesēja zīmju valoda. Joprojām populārs ir uzskats, ka zīmju valoda visā pasaulē ir viena. Cilvēkiem bija interesanti redzēt, kā darbojas tehniskie palīgīdzekļi, kas atvieglo nedzirdīgo cilvēku ikdienas dzīvi, piemēram, modinātājpulksteņi ar vibrāciju, pielāgotie durvju zvani un dūmu detektori.

Invalīdu un viņu draugu apvienība "Apeirons" sadarbībā ar Latvijas Nedzirdīgo savienību un biedrību "Redzi mani" apmācību programmu "Pakalpojumu sniegšana cilvēkiem ar invaliditāti" piedāvā kopš 2021. gada. Apmācību mērķis ir izglītēt pakalpojumu sniedzējus, lai cilvēki ar dažāda veida invaliditāti varētu realizēt savas Eiropas Savienības Regulās ietvertās tiesības.

Raksta autorei bija liels gods dalīties zināšanās un pieredzē ar ļoti daudziem cilvēkiem. Paldies Latvijas Nedzirdīgo savienības prezidentam Edgaram Vorslovam par uzticēto uzdevumu! Atliek cerēt, ka apmācību dalībnieki gūtās atziņas izmantos, lai radītu iekļaujošāku un saprotošāku vidi visiem sabiedrības locekļiem. •

VĪENPADSMIT PASAKAS ZĪMJU VALODĀ

Projekta ietvaros tika sagatavotas vienpadsmit latviešu tautas pasakas ar Agijas Stakas ilustrācijām. Šīs pasakas pielāgotas zīmju valodai, lai bērni ar dzirdes traucējumiem varētu izbaudīt stāstu burvību un vienlaikus attīstīt savas valodas prasmes. Projekta komandā bija zīmju valodas speciālistes Ilona Liniņa un Agita Intsone, operators Edgars Celmiņš, montāžas speciālists Kristaps Legzdiņš, kā arī jaunieši – Melisa Pērļa Sprudzāne, Amanda Anete Intsone un Paulis Kalniņš.

Ivars Kalniņš par projekta vadību un izaicinājumiem

Lai īstenotu projektu, vispirms bija nepieciešami piemēroti teksti un ilustrācijas. Sazinājos ar vairākiem grāmatu apgādiem. Apgāds "Zvaigzne ABC" piedāvāja īsas pasakas ar ilustrācijām, kas bija lieliski piemērotas mūsu mērķim. Plāns bija sagatavot vienpadsmit pasakas, tādēļ nācās rūpīgi izvēlēties un pielāgot tekstus zīmju valodai.

Mūsu galvenais izaicinājums bija atrast jauniešus ar labām zīmju valodas prasmēm, kuri spētu emocionāli un precīzi nodot pasaku saturu. Uzrunāju vairākus kandidātus, un kopā ar Ilonu Liniņu atlasījām trīs dalībniekus – Melisu Pērli Sprudzāni, Pauli Kalniņu un Amandu Aneti Intsoni. Viņiem tika dots mājasdarbs – sagatavot pirmo pasakas versiju video formātā, lai varētu izvērtēt viņu spējas un pilnveidot izpildījumu.

Filmēšanas laikā Ilona bija klāt, lai konsultētu par zīmju precizitāti un palīdzētu jauniešiem saprast tekstu nianšes. Esmu ļoti lepns par jauniešu

2024. GADS - IEGULDĪJUMS LATVIEŠU ZĪMJU VALODAS ATTĪSTĪBĀ

2024. gads ir bijis īpaši nozīmīgs latviešu zīmju valodas attīstībā. Pateicoties politiskās partijas "Apvienotais saraksts" iniciatīvai un papildu finansējumam no valsts budžeta, Latvijas Nedzirdīgo savienība īstenoja projektu, kura rezultātā tika radītas trīs tematiskās vārdnīcas un vienpadsmit bērnu pasakas zīmju valodā.

TEMATISKĀS ZĪMJU VALODAS VĀRDNĪCAS

Projektā tika izveidotas trīs tematiskās zīmju valodas vārdnīcas: "Ceļu satiksme", "Matemātika un ģeometrija" un "Informācijas tehnoloģijas". Šīs vārdnīcas ir svarīgi rīki, lai uzlabotu komunikāciju starp nedzirdīgajiem cilvēkiem un dažādu profesiju pārstāvjiem.

Pie vārdnīcu izveides strādāja radoša un profesionāla komanda: projekta vadītājs Ivars Kalniņš, zīmju valodas speciālistes Ilona Liniņa un Agita Intsone, operators Edgars Celmiņš, montāžas speciālists Kristaps Legzdiņš, kā arī dažādi nozares konsultanti.

Vārdnīca "Ceļu satiksme" tika izveidota sadarbībā ar Santu Beitāni, sociālā uzņēmuma "Mobilizing" vadītāju. **Vārdnīcas "Matemātika un ģeometrija"** izstrādē konsultēja Rīgas Ēbelmuižas pamatskolas matemātikas skolotāja Mairita Damberga, savukārt **vārdnīca "Informācijas tehnoloģijas"** tika veidota ar inženierzinātņu maģistres digitālajās humanitārajās zinātnēs Leldes Barones atbalstu.

Lelde Barone par vārdnīcas izstrādes procesu

Piedalīšanās šāda projekta izstrādē bija izaicinājums un prieks vienlaikus. Es bieži saskāros ar situācijām, kur IT termini zīmju valodā trūka, tāpēc šāda vārdnīca bija ļoti nepieciešama. Mēs stundām diskutējām par terminu nozīmi un labākajiem veidiem, kā tos attēlot zīmēs.

Rezultāts ir krājums ar 470 jaunām zīmēm, kas būs vērtīgs resurss gan ikdienas lietotājiem un profesionāļiem, gan mācību procesā.

darbu un atbildību, kā arī par mūsu radošo komandu, kas nodrošināja tehnisko izpildījumu. Tagad šīs pasakas ir pieejamas mūsu tīmekļvietnē un sociālajos tīklos.

JAUNIEŠU PIEREDZE

Melisa Pērļa Sprudzāne par pasaku stāstīšanu zīmju valodā

Kad man izteica piedāvājumu, es uzreiz piekritu, jo kopš bērnības man patīk stāstīt pasakas zīmju valodā. Tā ir lieliska iespēja parādīt, cik skaista un izteismīga var būt zīmju valoda. Man bija ļoti svarīgi, lai pasakas būtu pieejamas zīmju valodas lietotājiem, tāpēc piedāvājums bija ļoti pievilcīgs. Gatavoties sākām 27. oktobrī, un tas bija intensīvs sagatavošanās periods. Zīmju valoda ir niansēta un prasa lielu uzmanību katrai kustībai un izteiksmes formai. Grūtākais bija saprast, kā vislabāk parādīt katru zīmi, lai pasaka būtu gan saprotama, gan emocionāli piepildīta. Emocijas ir svarīga pasaku sastāvdaļa, tāpēc īpaša uzmanība tika pievērsta ne tikai precīzām zīmēm, bet arī tam, kā tās pasniegt, lai stāsts būtu dzīvs un iedarbīgs. Tas prasīja daudz laika un uzmanības, bet process bija ļoti aizraujošs.

Filmēšana bija laikietilpīga un intensīva. Mēs filmējām vairākas dienas, lai nodrošinātu, ka katra zīme un kustība ir precīza un nodod pasakas saturu. Pēc filmēšanas sekoja labošanas process, kas ietvēra dažu izteiksmju uzlabošanu un video pielāgošanu, lai padarītu to vizuāli un emocionāli pievilcīgu. Rezultāta iegūšanai kopumā bija nepieciešamas vairākas nedēļas.

Kad beidzot redzēju gatavo video, jutos ļoti apmierināta un lepna par paveikto darbu. Bija lieliski redzēt, kā mūsu kopīgais darbs dzīvo uz ekrāna. Pasaka bija parādīta tā, kā cerēju, – tā bija ne tikai vizuāli pievilcīga, bet arī emocionāli iedarbīga. Projekts man deva lielu gandarījumu un iespēju piedāvāt kaut ko unikālu cilvēkiem, kuri lieto zīmju valodu. Tas man iemācīja, ka zīmju valoda prasa ne tikai precizitāti, bet arī radošumu un spēju pielāgot kustības, lai tās atbilstu stāsta ritmam un emocijām.

Man ļoti palīdzēja Ilona Liniņa, Ivars Kalniņš un Edgars Celmiņš. Ilona deva vērtīgus padomus par zīmēm un emocijām. Ivars palīdzēja saprast, kā vislabāk interpretēt tekstu un

izveidot izteismīgas zīmes. Edgars nodrošināja tehnisko atbalstu un precīzu kustību atspoguļošanu filmēšanā. Viņu ieguldījums bija neaizstājams, un bez viņiem nebūtu iespējams sasniegt tik augstu kvalitāti.

Paulis Kalniņš par filmēšanas pieredzi

Kad Ivars Kalniņš piedāvāja man piedalīties šajā projektā, es uzreiz piekritu. Esmu stāstījis pasakas zīmju valodā, bet nekad kameras priekšā – tāpēc tas bija kas jauns un interesants. Gatavošanās sākās apmēram divus mēnešus pirms filmēšanas. Man bija svarīgi pilnībā saprast pasaku saturu un izdomāt, kā to vislabāk parādīt zīmju valodā. Bija brīži, kad nesapratu kādu tekstu, bet ar Ilonas un komandas palīdzību viss tapa skaidrs.

Man bija grūti tas, ka filmējot vajadzēja izstāstīt epizodi, tad apstāties uz kādām 2–3 sekundēm, palikt mierīgam, tad atkal turpināt. Tā nekad nebiju darījis. Centos kārtīgi iegaumēt pasakas, lai garākus fragmentus varētu izstāstīt bez pārtraukuma. Tā man bija jauna pieredze. Pamazām darba process aizgāja veiksmīgi, un nebija grūti.

Pats filmēšanas process, man šķiet, kopumā ilga apmēram divas stundas. Bija arī labojumi, lai zīmes būtu korektā latviešu zīmju valodā, sasaistītas ar vārdu nozīmi. Ikdienā biju pieradis pie cita stāstniecības stila.

Vai esmu apmierināts ar gala rezultātu? Daļēji. Izstrādes procesā, skatoties gatavos video, viss šķita kārtībā un biju apmierināts. Tomēr, kad video pasakas tika publicētas "YouTube", pamanīju dažas nianšes, kuras varēja uzlabot. Tā bija mana pirmā pieredze stāstīt pasakas kameras priekšā, un es zinu, ka, ja būs iespēja piedalīties līdzīgos projektos nākotnē, paveikšu to vēl labāk. Darba procesā man ļoti palīdzēja operators Edgars Celmiņš, zīmju valodas speciāliste Ilona Liniņa un projekta vadītājs Ivars Kalniņš. Viņu atbalsts un ieteikumi bija ļoti vērtīgi. Arī mana ģimene palīdzēja ar idejām un komentāriem. Vēlāk kopā ar Ilonu apspriedām, kādas zīmes būtu vispiemērotākās, lai precīzi un korekti izstāstītu pasakas saturu.

Amanda Anete Intsone par dalību projektā

Uzreiz piekritu dalībai šajā pasaku projektā. Šis darbs bija interesants un aizraujošs, bet arī izaicinošs. Lielākais izaicinājums bija pielāgot zīmes tā, lai tās būtu saprotamas bērniem, nezaudējot emocijas.

Katras pasakas filmēšana aizņēma aptuveni stundu. Ja biju labi sagatavojusies, darbu paveicām ātrāk. Kad redzēju gatavo video, es biju ļoti apmierināta. Šajā projektā man palīdzēja mana ģimene, kā arī Ilona un Agita. Viņu sniegtie padomi un atbalsts bija ļoti vērtīgi, lai pasaka būtu gan vizuāli pievilcīga, gan viegli uztverama. Interesanti bija tas, ka, piemēram, rādot kaķi, es sākotnēji attēloju ļoti daudz ūsu. Ilona man norādīja, ka nevajag pārspilēt ar ūsu skaitu, jo tas var radīt maldīgu priekšstatu un bērni, skatoties video, var sākt tās skaitīt. Bija svarīgi padomāt, kā informāciju attēlot vizuāli reālistiski un vienkārši, nepārspilējot detaļas, lai bērni varētu viegli uztvert stāstījumu un tas saglabātu ticamību.

Video vārdnīcas un video pasakas iespējams skatīt latviešu zīmju valodas tīmekļvietnē: www.zimjuvaloda.lv. Video pasakas pieejamas šeit:

GADA BALVA NEDZIRDĪGO SPORTĀ 2024

2025. gada 11. janvārī viesnīcā "NB Hotel", Slokas ielā 49, Rīgā, notika Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas (LNSF) gada balvas pasniegšanas ceremonija. Pasākumā tika godināti 2024. gada labākie sportisti, treneri, federācijas aktīvisti un sadarbības partneri. Tāpat tika izcelti 2024. gada nozīmīgākie sasniegumi. Pasākumā piedalījās arī kādreizējais LNSF prezidents Varis Strazdiņš un Izglītības un zinātnes ministrijas Sporta departamenta direktors Aleksandrs Samoilovs.

No kreisās: Margarita Parhomenko, Māris Grēniņš un Anastasija Parhomenko.

Pasākuma norise

Pasākumu vadīja Elfa Kesenfelde, kura ir ne tikai sportiste, bet arī brīvprātīgā darbiniece Eiropas Nedzirdīgo orientēšanās čempionātā. Viņa ir piedalījusies 1993. gada Nedzirdīgo sporta spēlēs un pārstāvējusi Latviju 1996. gada Eiropas Nedzirdīgo basketbola čempionātā. Pasākuma programmu papildināja

muzikālie priekšnesumi – Anda Tīdemane izpildīja dziesmu "Viens divi trīs!", bet Lilita Lukina uzstājās ar "Esam un būsīm!". Savukārt Jolanta Znotiņa izklaidēja viesus ar žonglēšanas priekšnesumu. Pasākuma laikā tika prezentēts LNSF 2024. gada pārskats un viesiem bija iespēja atskatīties uz aizvadītā gada sporta notikumiem un sasniegumiem.

2024. GADA LAUREĀTI UN ĪPAŠIE APBALVOJUMI:

- Populārākais sporta veids: **orientēšanās sports**
- Aktīvākais sporta klubs: **SK "Nedzirdīgo boulingš"**
- Aktīvākais sportists/dalībnieks: **Andris Žurakovskis**
- Labākais jaunais sportists vai sportiste: **Evelīna Baikova** (vieglatlētika)
- Trešais labākais sportists vai sportiste: **Māris Grēniņš** (vieglatlētika)
- Otrs labākais sportists vai sportiste: **Margarita Parhomenko** (tekvondo)
- Labākais sportists vai sportiste: **Anastasija Parhomenko** (šahs)

Pasākuma galvenie mirkļi bija laureātu sumināšana.

Izcilie sasniegumi

Anastasija Parhomenko Latvijas gada labākā sportista titulu saņēma pirmo reizi. 2024. gadā viņa ieguva lielu atpazīstamību, pārstāvējot Latviju 20. ziemas nedzirdīgo olimpiskajās spēlēs Erzurumā, Turcijā, kur izcīnīja uzvaru šaha ātrspēlē. Papildus tam viņa kopā ar Latvijas komandu ieguva 4. vietu klasiskajā šahā sievietes komandu konkurencē.

Otra labākā sportista balvu saņēma Margarita Parhomenko par bronzas medaļu Pasaules Nedzirdīgo tekvondo čempionātā un piekto vietu šaha ātrspēlē ziemas nedzirdīgo olimpiskajās spēlēs. Viņa arī palīdzēja Latvijas komandai sasniegt 4. vietu klasiskajā šahā sievietes komandu konkurencē.

Trešā labākā sportista balva tika piešķirta Mārim Grēniņam, kurš izcīnīja bronzas medaļu 110 metru barjerskrējienu Pasaules Nedzirdīgo vieglatlētikas čempionātā Taibeijā, Taivānā.

Par gada populārāko sporta veidu pirmo reizi atzina orientēšanās sportu. Tas tādēļ, ka Latvijā norisinājās Eiropas Nedzirdīgo orientēšanās čempionāts un Pasaules kausa izcīņa orientēšanās veterāniem.

Labākā jaunā sportiste Evelīna Baikova 2024. gadā izcēlās ar izciliem sasniegumiem Pasaules Nedzirdīgo Jaunatnes spēlēs Sanpaulu, Brazīlijā, kur ieguva zelta medaļu tāllēkšanā. Viņa arī uzvarēja Baltijas Nedzirdīgo vieglatlētikas sacensībās Liepājā.

Labākos sportistus sveica Izglītības un zinātnes ministrijas Sporta departamenta direktors Aleksandrs Samoilovs, pasniedzot pateicības rakstus.

GAN PRIEKA, GAN IZAICINĀJUMU GADS

Cīņa par pilntiesīgu statusu

2024. gads LNSF vēsturē atstās atmiņas par izaicinājumiem un uzvarām. Saistībā ar Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) un Latvijas Sporta federāciju padomes (LSFP) īstenoto vienotas sporta organizācijas izveidi LNSF uz laiku tika klasificēta kā asociētais biedrs. Taču LNSF nepalika malā – protesti un neatlaidība ļāva atgūt pilntiesīgu

Teksts: Līga Kotova

Foto: LNS arhīvs

biedra statusu. Šis notikums apliecina, ka ticība savām vērtībām un mērķtiecība nes rezultātus.

Pirmā dalība jaunatnes sporta spēlēs

Latvija 2024. gadā pirmo reizi piedalījās Pasaules Nedzirdīgo Jaunatnes sporta spēlēs. Pateicoties Baltijas Bērnu fonda un Naudas balvas atbalstam jauniešiem, Latvija godam tika pārstāvēta ar diviem jaunajiem sportistiem. Evelīna Baikova no Brazīlijas atveda Latvijai zelta medaļu tāllēkšanā – neaizmirstams sasniegums!

Pirmā zelta medaļa ziemas nedzirdīgo olimpiskajās spēlēs

2024. gada ziemas nedzirdīgo olimpiskajās spēlēs Erzurumā, Turcijā, Latvija ieguva pirmo zelta medaļu. Šahā mūsējie pierādīja savu izcilību, un šis sasniegums nostiprināja šahu kā nozīmīgu sporta veidu nedzirdīgo kopienā. Lieliskas ziņas – šahs tiks iekļauts arī 2029. gada vasaras nedzirdīgo olimpiskajās spēlēs.

PATEICĪBA TRENERIEM UN NĀKOTNES PLĀNI

Pasākumā liels paldies tika teikts visiem treneriem, kuri ik dienu palīdz sportistiem sasniegt jaunas virsotnes. LNSF izteica īpašu pateicību treneriem Mārītei Lūsei, Dimitrijam Vinogradovam, Pēterim Cimdiņam, Vitālijam Lepiņam-Žagaram, Emīlam Vasermanim, Gaļinai Brokai, Andrejam Ostrovskim un Jevģēnijam Puhovam.

2025. gads būs nozīmīgs un izaicinājumiem bagāts gan sportistiem, gan treneriem, gan LNSF kopumā. Saņemts uzaicinājums piedalīties 25. vasaras nedzirdīgo olimpiskajās spēlēs Tokijā, kas ir liels gods un atbildība. Jātic, ka Latvija atkal spēs parādīt savu spēku pasaules lielākajā sporta arēnā!

LNSF vārdā autore novēl sportistiem saglabāt mērķtiecību un apņēmību, treneriem – spēku un iedvesmu motivēt savus audzēkņus, bet valdei – drosmi un neatlaidību attīstīt nedzirdīgo sportu gan Latvijā, gan pasaulē. Lai 2025. gads nes jaunas virsotnes, panākumus un piepildītus sapņus! Laimīgu un veiksmīgu jauno gadu! •

MŪŽAM DŽĪVI MŪSU ATMIŅĀS: LNS GODA BIEDRI

ALBERTS KOKINS, KURAM ŠOGAD APRITĒTU 100 GADU

Alberts Kokins dzimis 1925. gada 13. janvārī Tukuma rajona Slampē un mācījies Jelgavas nedzirdīgo skolā. Pēc skolas beigšanas drūmajos vācu okupācijas gados nebija iespējas apgūt amatu, tāpēc Alberts strādāja

laukos pie lielsaimniekiem par puisi. Pēc kara beigām bija nodarbināts Usmas kokzāģētavā, bet vēlāk pārcēlās uz Rīgu, kur trīs gadus strādāja Rīgas MRK par grāmatasēji. Pārcēlies uz Ventspili, viņš 43 gadus, līdz pat pensijai, strādāja par galdnieku uzņēmumā "Ventspils Koks". Darbā Alberts bija ļoti disciplinēts, savus pienākumus veica ar lielu atbildības sajūtu un mīlestību.

Alberts bija ļoti aktīvs sabiedriskajā darbībā un biedrībā bija autoritāte. Viņš ilgus gadus vadīja kluba darbu un bija aktīvs daudzos pasākumos, dejoja tautisko deju kolektīvā, piedalījās teatralizētos uzvedumos un organizēja sporta spēles. Bija Ventspils kluba vadītājs, biedrības valdes loceklis, pašdarbības un sporta aktīvis, Ventspils nodaļas "Ventspils Koks" pirmorganizācijas priekšsēdētājs, fizkolektīva vadītājs, desmitā LNB/LNS kongresa delegāts. Alberts bija arī čaklākais rakstītājs laikrakstam "Kopsolī" par notikumiem Ventspils pusē. 1985. gadā Alberts kļuva par LNS Goda biedru. Viņš aizgāja mūžībā 2019. gada 28. janvārī un ir apglabāts Ugāles Kraujas kapos, Ventspils novadā.

GAĻINA ANSPOKA, KURAI ŠOGAD APRITĒTU 95 GADI

Gaļina piedzima 1930. gada 14. janvārī Pleskavas apgabala Ostrovā,

Krievijā. Viņa īsu laiku mācījās vietējā Ostrovas nedzirdīgo skolā. Vēlāk apguva šūšanas prasmes kursus. Gaļina iepazinās ar nedzirdīgu puisīti no Latvijas, apprecēja viņu un kopā uzsāka dzīvi Latvijā. Viņi dzīvoja privātā mājā, kas kļuva par pulcēšanās un pasākumu vietu nedzirdīgajiem, jo Anspoku mājās durvis ciemiņiem vienmēr bija atvērtas. Gaļina bija Pļaviņu biedrības Līvānu grupas ilggadēja vadītāja, ieņemot šo amatu apmēram 30 gadus. Viņa bija labsirdīga, sabiedriska, atsaucīga, organizatoriska un prata izšķirt strīdus. Viņa centās, lai nedzirdīgo sabiedrībā visiem būtu labi un interesanti. Par ieguldījumu nedzirdīgo sabiedrībā Gaļinai Anspokai 1995. gadā tika piešķirts LNS Goda biedres nosaukums. Viņa devās mūžībā 2008. gada 11. jūnijā un ir apglabāta Līvānu kapos. •

SVEICAM FEBRUĀRA
JUBILĀRUS!

Februāris ir mīlestības mēnesis, kad sirdis piepilda siltums un mīļas domas par tuvākajiem. Lai šis īpašais mēnesis, kaut arī gada īsākais, kļūst par sirsnības un liksmības pilnu laiku jums visiem! Sveicam mūsu februāra jubilārus un vēlam, lai jūsu dzimšanas dienas piepilda mīlestība, prieks un skaistas atmiņas!

RĪGAS BIEDRĪBĀ

04.02. IMANTS PIZIČS
05.02. ARVIS REIHMANIS
07.02. ANITA HOMIČA
09.02. EVA ZAHARANA
15.02. ANNA GONČAROVA
17.02. SARMĪTE VORSLOVA
24.02. SERGEJS PRIKAZČIKOVŠ
24.02. EDĪTE BRENCĒ
26.02. MĀRA ZEMTAUTE

KURZEMES BIEDRĪBĀ

01.02. SINDIJS BĻINOVS
02.02. ELVIS BĻĪGZNA
13.02. EDGARS PŪCE
27.02. SANDRIS LIEPIŅŠ

VIDZEMES BIEDRĪBĀ

20.02. NORMUNDS SEBRIS
25.02. ĀRIJS SPRUDZĀNS
28.02. ZIEDONIS TUMUĻKALNS

LATGALES BIEDRĪBĀ

20.02. ŽANIS MEŽALS
24.02. ŽANNA KALNIŅA

SVEICAM VARI
STRAZDIŅU JUBILEJĀ!

Latvijas Nedzirdīgo savienības valde no sirds sveic valdes locekli Vari Strazdiņu nozīmīgajā jubilejā!

Pateicamies par nesavtīgo ieguldījumu, enerģiju un atbalstu, kas ik dienas stiprina mūsu kopienu. Lai dzimšanas diena ir piepildīta ar prieku, siltumu un iedvesmu jauniem sasniegumiem!

*Lai mākoņi izkļīst, saule laistās,
Lai cerību koki debesīs skar,
Lai visu labo, cēlo un skaisto
Dzīvē vēl izbaudīt var.
/L. Bērziņš/*

Sirsnīgi sveicieni jubilejā!

LNS valde

LĪDZJŪTĪBAS

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl tavas acis pretī mirdz.
/M. Jansone/*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību LNS Kurzemes RB Ventspils grupas biedram Gatim Valenikam, māmuļu mūžībā pavadot.
Kurzemes RB Ventspils grupa

*Priedes sērās šalko klusi,
Bērzi zaļās galvas liec.
Kādēļ, sirds, tu aprimusi?
Vēl tik maz zem saules iets.*

Ivars Ekšteins

(08.10.1946.–11.10.2024.)

Aina Mirdza Āboliņa

(03.03.1944.–17.12.2024.)

Andris Ubarsts

(16.08.1940.–21.01.2025.)

Izsakām līdzjūtību tuviniekiem.

Rīgas RB

LNS BIEDRA MAKSA

Tuvojas LNS reģionālo biedrību grupu pārvēlēšanas sapulces. Atgādinām, ka, lai piedalītos pārvēlēšanas sapulcēs, jābūt nomaksātai biedra naudai par **2024. un 2025. gadu.**

LNS biedra maksa par 2024. un 2025. gadu ir 10,00 eiro.

Ja maksājums netiek veikts laikā, piemērojama soda nauda:

- no 1. oktobra līdz 31. decembrim – 2.00 EUR;
- no nākamā gada 1. janvāra – 5.00 EUR.

Atbrīvojums no biedra maksas piemērojams:

- LNS Goda biedriem;
- 1. grupas invalīdiem;
- LNS biedriem, kuriem 1. janvārī ir 75 gadi.

Vairāk informācijas:

Nepalaidiet garām iespēju būt daļai no savas reģionālās biedrības dzīves!

Teksts: Laura Zeltiņa,
www.LNMM.gov.lv

9. februārī plkst. 12.00 atvērta ekskursija: "Privātā ainava. Tuvplāni" (ar tulkojumu zīmju valodā)

Latvijas Nacionālais mākslas muzejs kopā ar mākslinieci un pētnieci Dr. art. Ritu Broku aicina ielūkoties Līgas Purmales ainavu pasaulē. Ekskursijā uzzināsi par autores radošā rokraksta izaugsmi, kā arī par viņas spēju apvienot fotoreālismu ar personisku, emocionālu skatījumu. Izstādes audio tekstu video versijas zīmju valodā tapušas sadarbībā ar Latvijas Nedzirdīgo savienību un ir pieejamas muzeja tīmekļvietnē, mobilajā lietotnē "Mākslas muzejs" vai uz vietas izstādē, skenējot QR kodus. Plašāka informācija: